

వై. శ్రీరాములు రచించిన 'హైదరాబాద్ మా మక్కా - చార్మినార్ మా కాబా - పాతబస్తీ మా కర్రల' పుస్తకవిడుదలలో కె.టి. లక్ష్మి, డా॥ నాళేశ్వరం శంకరం, సభాధ్యక్షులు సివిల్. నరసింహారావు, లక్ష్మరాజుదేవి, వై.శ్రీరాములు, జై న దేవదాస్, ఢి.సా.

కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ ఆధ్వర్యంలో డా॥ సి.భవానీదేవి "కవి సంద్య"

డిసెంబర్ 22న పా. శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వ విద్యాలయం ఆడిటోరియంలో కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ ఆధ్వర్యంలో ప్రముఖ రచయిత్రి కవయిత్రి డా॥ సి. భవానీదేవి "కవినంద్య" స్పందనాత్మకంగా జరిగింది. తెలుగులో ప్రసిద్ధ కవయిత్రి భవానీదేవి తన నలభై ఏళ్ళ సాహితీ వ్యాసంగంలో వెలువరించిన పది కవితా సంపుటల్లోంచి కవితా గానం చేశారు. పలు అంశాలపై లోతైన భావ సాంద్రతతో కూడిన ఈ కవితల్లో శ్రీ పరమైన వేదన, పుస్తకం, పాపికోండల పాట, కెరటం నా కిరీటం, అక్షరం నా అస్తిత్వం, రైలు డ్రైవర్, ఉద్యోగిని దినచర్య, ఒక సాందర్య దుఃఖితం, వర్షనిశి, వంటి వైవిధ్య భరితమైన ఇతి వృత్తాలపై రచించిన భావావేశం ఉంది. కవిత్య పరచనంతరం జరిగిన సదస్సులో ఇష్టగోష్ఠిలో సాహిత్యాభిమానులడిగిన ప్రశ్నలకు కవయిత్రి బదులిచ్చారు.

తన కవిత్య అంతస్సుత్వాన్ని వివరించారు. తాను ప్రధానంగా మానవతా వాదిని, తన పరిశోధనాంశంలో తెలుగు హిందీ కవుల కవితాల్లో భారతీయత్వాలను ఏకనూత్రత నిరూపించాననీ, అన్ని ప్రక్రియలు చేపట్టినా తన అంతర్గత కవిత్యమేననీ వివరించారు. కవిత్యం రాత్రికి రాత్రి సమాజాన్ని మార్చలేదు గానీ ఆ దిశలో ఆలోచనను కల్గిస్తుందనీ చెప్పారు. గంటన్నర పాటు జరిగిన ఈ కార్యక్రమంలో అకాడమీ బెంగాళూరు అధ్యక్షుర్యం వహించిన డి.వి.సి. మహాలింగేశ్వర, అకాడమీ తెలుగు విభాగం సంచాలకులు ఆచార్య ఎన్.గవీ, నగరంలోని ప్రముఖ కవులు, రచయితలు పాల్గొన్నారు.

స్వేద విప్లవం

సుఖం సుఖం సుఖం సుఖం వెండి గిన్నెల్లో తింటున్న సుఖం ఏసీ గదుల్లో ఉంటున్న సుఖం సుఖం.. సుఖం.. లగ్గర్ హోటల్లో తూగుతున్న సుఖం స్టేట్స్ కార్లో తిరుగుతున్న సుఖం సుకుమారంగా- సినిమాల్లో చూపే ఇంద్ర భాగలనుభవించే సుఖం కట్టుకున్న బట్టల్లో పెట్టుకున్న సామర్థ్యం సుఖం కాళ్ళు కందిపోతున్నా చెప్పలేకున్న సుఖం అందంలో సుఖం- అనందంలో సుఖం అత్తల్లో గుబాళించే సుఖం కూర్చున్న మెట్లలో సోఫాలో దమ్ములాగి ఉపే ఉపే మంటు వదిలే సిగరెట్లో టిక్కెట్లను ఖరీదైన వోడ్కాలో టీమ్స్ పేపర్లో సుఖం.. సుఖాల్లో ముసుగుతున్న సుఖం సుఖాల్లో ముంచుతున్న సుఖం భిన్న కోణాల్లో చూపే డ్రస్సింగ్ రూంలో రకరక అద్దాల్లో లోకాన్ని మరీ ఉపాల్లో విహారించే సుఖం మత్తన బెడ్రెస్టే మత్తగా నిద్రించే సుఖం.. సుఖం.. సుఖం.. సుఖం.. "వేదాద్రివాడనుకుంటున్నారా నీయబ్బా!" "నా స్వేదం"- నేను సువిద్యే పైలెట్ పాట్ల నింపుకోడానికే పాట్లు పడుతున్నా ప్రాముఖ్యత కనికరం కోసం కన్నీళ్ళలో తడుస్తున్నా కార్మికుణ్ణి ఒళ్ళు మంటుతున్నా సూర్యుణ్ణి కడుపు కాలుతున్నా కనక గంట పేలుతోంది ప్రతి చమటబోట్ల కంఠం పూరించింది స్వేదం విప్లవస్తుంది

-వల్లిపట్టు నాగరాజు
సెల్: 9989400881

పుస్తక సమీక్షలు

కర్నాటి లింగయ్య జీవితం భావితరాలకు స్ఫూర్తిదాయకం

గ్రామములో ఐదవ తరగతిలో చేరి కష్టాలపై ఏమిటో చవి చూసి "కొటి విద్యలు కూడి కొరకే" అనే నినాదాన్ని వంట పట్టించు కున్నాడు. తన ఇంటికి పెద్ద కుమారుడు, తనకు ఐదుగురు చెల్లెళ్ళు, నాన్నగారేమో చుట్టూ ప్రక్కల గ్రామాల్లో కిరాణా సరుకులు అమ్మేవారు. ఈ పరిస్థితిని చక్క దిద్దుటకు చదువే పరిష్కారమని తెలిసికొని చదువులో మెళకువలు ప్రదర్శించేవారు. పరీక్ష ఫీసు కట్టలేని స్థితిలో తల్లిదండ్రులు చదువు మాని వేయమని చెప్పినప్పుడు ఉపవాస దీక్ష చేసి తన పంతుల నెగ్గించుకున్నాడు.

"పాచ్చెస్థి" పాట హిందీ ప్రచార సభ వారి పరీక్షలు పాసవటం మూలాన హిందీ పండిట్గా కొలువు సంపాదించారు కాని వారి విద్యా దాహం తీరలేదు, అందుకే వివిధ చిత్రాలలో నటించి సోకి అంగ వికలడయ్యారు. అమాఘమైన తెలివి తెలుసు, సునిశితమైన బుద్ధి గ్రాహ్యుని కలిగి వున్న కర్నాటి లింగయ్య.

సూర్యదయాత్యార్థమే వీధి బడికి వెళ్ళటం, ఆ విషయ ప్రాథమిక పాఠశాలలో రెండవ తరగతి వరకు పూర్తి చేసి అమ్మమ్మ ఊరికి వెళ్ళి నాలుగవ తరగతి వరకు పూర్తి చేశారు. అటు పిమ్మట చదువుపట్ల

ప్రపంచ ప్రఖ్యాత అర్థ శాస్త్రవేత్త అయిన ఆచార్య గౌతమ్ మాధూర్ గారి ఆధ్వర్యములో యు.ఫిల్ పూర్తి చేసి కాకతీయ యూనివర్సిటీ నుండి పిహెచ్డీ పూర్తి చేశారు. 1972 నుండి మంచిర్యాల ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాలలో అర్థశాస్త్రోపన్యాసకులుగా పని చేయటం మొదలెట్టి 1975లో సికింద్రాబాద్లోని న్యూ గవర్నమెంట్ జూనియర్ కాలేజీకి బదిలీ అయ్యారు.

తనకున్న ప్రతిభా పాటవాలతో, ఆత్మ విశ్వాసంతో రచయితగా రూపొందారు. విద్యార్థుల యోజన ఉన్న తపనతో, అర్థశాస్త్రంలో ఉన్న పట్టుతో ఇంటర్ మీడియట్ నుండి ఎం.ఎ. వరకు గ్రంథాలు రూపొందించటమే కాకుండా అర్థశాస్త్ర నిఘంటువును కూడా ఎంతో శ్రమకొద్ది వెలుగులోకి తెచ్చారు. తన సమయాన్ని, తన ప్రతిభను జ్ఞానాన్ని ధారాదత్తం చేస్తూ చేసిన విద్యా యజ్ఞాన్ని గుర్తించి యావత్ దేశం సీరాజునాలు పలికింది. జాతీయ అంతర్జాతీయ సదస్సులకు సాగ్రం పలికింది. తత్వశాస్త్రం వారి గ్రంథాలు ఆయా దేశాలలోని గ్రంథాలయాల లో చోటు చేసి వున్నాయి. ఒక అర్థశాస్త్రవేత్తగా పేరొచ్చినప్పుడు

ప్రపంచ అర్థశాస్త్రవేత్తల సరసన చేరిపోయారు. నేటి ప్రధాని డా॥ మన్మోహన్ సింగ్తో నేటి రాష్ట్రపతి ప్రణబ్ ముఖర్జీతో (వారం ఆయా శాఖలు నిర్వహిస్తున్నప్పుడు) ఆయా సదస్సులలో పాల్గొన్నారు.

కర్నాటిగారు అర్థ శాస్త్రవేత్తగా రాణిస్తూ తెలుగు సాహిత్యంపై ఆకర్షితులై, భక్తి భావంలో తలము నకల్పే పదమూడు గ్రంథాలు తెలుగులో రచించారు. అర్థ శాస్త్రానికి సంబంధించిన పదమూడు గ్రంథాలు కాకుండా తెలుగులోకి గ్రంథాలు వారి బహు ముఖీనత్యమును తెలియ చేస్తున్నాయి. ఈ సందర్భంగా వారు స్వగ్రీయ ఎస్.టి. రామా రావును, చంద్రబాబునాయుడు గారిని, కోణిజీటి లోక య్యగారిని, హర్షానా రాష్ట్ర ఉప ముఖ్య మంత్రిని, జి.ఎం.సి. బాలయోగిని, భవనం వెంకట రామారెడ్డి తదితర అనేకానేక నాయకులను పుస్తకవి పురణల సందర్భంగా, సన్మానాల సందర్భంగా, రెప్రజెంటేషన్స్ సందర్భంగా కలువటం జరిగింది.

దేశంలోని ఎన్నో పుణ్య క్షేత్రాలను చారిత్రాత్మక పుస్తక ప్రదేశాలతో పాటు విదేశాలు తిరిగి రావటం, వారి పక్షిత్వాన్ని జనుమడించే చేసింది. పర్యటనల ద్వారా అసంతమైన అనుభవాన్ని పొంది సాహితీ క్షేత్రాన్ని సమృద్ధం చేశారు. దానికి తోడు అష్టాదశ పురాణాలు చదివి అధ్యాత్మిక బాట చేపట్టారు. తన వితరణ శీలత్యముతో భాగంగా అనేక ధార్మిక సంస్థలకు విరాళమిచ్చారు.

డా॥ రాధశ్రీగారు ఈ జీవనరేఖలు అను గ్రంథాన్ని రచించి రెండో డి.ఎల్. గారిని తనదైన శైలిలో చిత్రిస్తూ సమాజానికి కాంతిరేఖలు అందజేసినందుకు నా అభినందనలు.

ప్రచులకు: డా॥ రాధశ్రీ
నెం. 3-7/2, 3వ కట్టె సాయికాలని నాగారం (కుమాయిగూడ దగ్గర) జనయిత్రాస్టోర్, హైదరాబాద్-83.
వెల: అమూల్యము.

- శీలం జగత్తీధర్
సెల్:9849284349

మామూ

ఓ మామూ.. మంచికి పునాది వేస్తున్నా.. చెడుకు సమాధి కడుతుంది! అది.. పాతదానిని వీడ్చేలు చెబుతున్నా.. కొత్తదానిని ఆహ్వానం పలుకుతుంది! మారు ప్రతిభకు సంతోషం ప్రగతికి ఆలంబన! మారు అనేది.. మనిషికి కాదు పరిమితం! ప్రకృతి పరివర్తనకు సైతం ప్రతిబింబం!

-ప్రొ॥ వీరాంజ్జి కడూరు
ఉపకులపతి,
శాశవాహన విశ్వవిద్యాలయం
సెల్: 7893366363

మారెమ్మ పోతు

"మారెమ్మపోతు" తెలుసా??
మెడతాడు, ముక్కుతాడు, పలుపుతాడు..ఎడి ఉండదు నారుమడి పూలతీగ పాలకంకి పచ్చని ప్రకృతి తేడానే చూడదు కొరకడ మొక్కజే దాని నలుపు అలోచనల పరమావధి కసాయి గిట్టల్లో నలిపి తెలకక్కలాడమే తెలిసిన తామస తంత్రం గతాల చరిత్ర సాంతం బస్తాల్లో దాని తోకకు వేలాడూనే నరహంతకుల, నియంతల చావుల చితాభస్మం అప్పుడప్పుడు బ్రిటింగ్ మార్తల్లె సభ్య సమాజం వారు విడుతలు విడుతలుగా రాల్చానే ఉంటుంది కర్కొడుకట్ట ప్రజల కంఠాన్ని నొక్కిన కాల నాగుల్ని వీమల దండు చిమ్ముబుడ్డే కాల్చి ప్రజాస్వామ్య స్థానాల్లో నిలబెట్టిన రక్తచిత్రాలు ప్రకటన పత్రాల్లో దాన క్రొమ్ములకు వేలాడూనే ఉంటాయి.

అయినా... దాని కళ్ళను కప్పేసిన డాలర్ పాఠలు ఒళ్ళంతా పేరుకొన్న క్రూడాయల్ కొవ్వలు నల్లగా- కారుమబ్బులు కూడా జడుసుకొనే కృష్ణ బిళ్ళమంత నిశాకూపంగా.. కసి, క్రోధం, గర్వం, దర్పం, సూ పర్వనీ వగయిరా అహంకార రూపాల అగ్రసన ముసుగులో ఉన్నాడ వ్యాపార అస్త్రాల హంకరింపుల్లో కుటిలమై క్రొమ్ములు అడిస్తూనే ఉంటుంది కుమ్మడం తనకే పేటెంట్ హక్కునుట్టు కాపురాల గడపముందు పేట్రెగుతునే ఉంటుంది

బలి కావడానికే తాను బలుస్తున్నట్లు కొమ్ములు కుడినే. తోకను మేలేసి పద్యశీల మీదికి తన్ను తన్ని లాగడానికే నిరసన పతాకాలె ఎగుర్చూ విశ్వరూపాలె ఎదుగుతూ ప్రతి మనిషి ఎదురు చూస్తున్నాడనే అనలు నత్యం ఆ దున్నపోతుకింకా ఎప్పుడు తెలుస్తుందో!! (మన భారతీయ రాయబారి దేవయాని వివయమై అవమానకరంగా ప్రవర్తించిన ఆమెకా ఆహంకారాన్ని నిరసిస్తూ రాసినది)

- సడపల్లె చిదంబరరెడ్డి

తెలుగు మహిళను భూషణాలంకారం బిందీ- చీరపజ్యాలు

పట్ల వుండే సంప్రదాయ అనురాగంతో పాటు నేటి యువ మహిళా హృదయాలను మృదువుగా స్పృశించి స్పందించేసే లక్షణం కలిగి వున్నాయి. భారతీయ మహిళల వస్త్రధారణ ఘనమైన చీరకట్టుగా, విదేశాలలో మన్ననలు పొందు తుండగా చీరకు పజ్య సాహితీ ప్రక్రియలో స్థానం కల్పించి మనస్సులను ఆకర్షించే మాటలలో తల్లి లేవటం ఈ సరదా శతకం అంతర్భాగం 'బిందీ' అదే స్పూహ కలిగించారు. అంతర్జాతీయ అదే సరదా పద్యాలు.

పురాణ కాలం నాటి ద్రావడికి, శ్రీ కృష్ణుని అక్షయ చీర ప్రధాన సంపుటన గుర్తు చేయటమే కాకుండా, కీవక సంహారంలో నర్తనకాలలో శారి ముసుగులో భీముని చతురత, గోపికా చీరల అవహారణంలో అంతర్భాగం స్పష్టం చేశారు. ప్రస్తుతం యువతులు, విద్యార్థినులు ఆదరిస్తున్న మోడ్రన్ డ్రెస్సులను "లేడిస్ లిగ్నమెంట్ లెస్ చేయటంలే" అంటూ నున్నితంగా న్యూరించ చేశారు. రామాయణ మహాకావ్యంలో జానకి కైటబను, చించి నగలు మూటగట్టి వినరటం, వైక కోక గృహంలో నల్లటి చీర ధరించటం, ద్రాపది కొంగు తాకిన దుశ్శాసనుని ఘోరమరణం, వంటి ఆపత్మయ యతి పృతాలలో చీర పహత్యం సూచించారు.

తెలుగు నాట మహిళా లోకాన్ని యింటింటా చీరలు ఎంత ప్రభావితం చేస్తున్నాయో

తెలుగు మహిళను భూషణాలంకారం బిందీ- చీరపజ్యాలు

చమత్కారం, హాస్యం మేళవించిన రీతిలో గేయ పద్య కవిగా, కార్టూనిస్ట్ 'బిందీ' అయ్యారా పరి చయం చేశారు. ఇంగ్లీషు మాటలు వినియోగిస్తూ చీర ప్రత్యేక మహిళలలో కల్గించే నిరంతర అసక్తి, మధ్యవర్తి, శుభాల సుంచి అంగనల చీర బాధ్యత్యం ఎంత విలువైనదో చదివిపెచ్చేసారు. పద్య శీల బావు బొమ్మలు పజ్యాల ప్రతి పేజీకి అందాన్ని అందించారు.

ఈ సరదా పుస్తకానికి పద్య లక్షణాలు లేక పోవటం వలన పజ్యాలూ పేర్కొనడం, శతక లక్షణమైన మకుటం లేకపోవడంతో ఎటువంటి విమర్శ ఎదుర్కోవలసిన అగత్యం లేకుండా హాస్య, వ్యంగ్య సునాయాన శైలిలో కేవలం చీర ఆకర్షణగా ఆలరించబెప్పించి, సరళమైన లలిత్యం పదాలతో భావ వ్యక్తికరణ కొన సాగటం వలన, సులభ గ్రా హ్యంగా అందించిన వస్తుంది. పద్యంగా, పాటగా, రచనగా అందించిన వస్తుంది.

"నేను ఫెమినిస్టుని కాదు. ఫెమిన్ ఇస్టుని" అంటూ స్త్రీత్వం మీద విపరీతమైన ఇష్టం, గౌరవం, అందం అంటే యిష్టం ఈస్త్రీకి సెన్స్ వున్న రచయితగా ఈ రోజులలో చీర అందాన్ని యింతగా వ్యక్తికరించటం సాహసమే.

"ఇందిర మరీ కస్తూరి గాంధీలే.. సుమ్యా స్వరాజు ఖద్దరు చీరలే హందా సిచ్చే తీరును, అందరమన్ తెలియ జెప్పినదే దర్శయినన్" అంటూనే "శారీ భౌజుల నడుమన వేరే ఆచార్యనము

నీ రాజ్యము వచ్చును గాక!

ప్రభూ, కాలమంతా, కాలంతో పాటు ఎదురు చూస్తున్న ఉన్నా నీ రాజ్యము రావాలని.. కాలం నీ పేరుతోనే క్షణాల అడుగుల్లో పయనిస్తోంది తనకు ముందు వెనకా నిన్నే కావలి ఉంచుకొని నీతోనే సాగిపోతాంది.. నీ రాజ్యము రావాలని! నీ పలుకులో నుండి ఉనికిలోకి వచ్చి నీ పనికి అంకితమైన కాలం వెలుగుతోనే కాదు చీరకట్టేనూ పనవేసుకుపోయింది నీ ఆజ్ఞను శిరసావహిస్తూ! వెలుగు కమ్మని నీ తోలి పలుపుతోనే కదూ కాలం.. ఇలలో క్షణాలుగా నిమిషాలుగా గంటలుగా రోజులుగా ఆవిష్కారమయింది.. సృష్టి క్రమంలో ఒక రోజుంతా.. ఎన్ని యుగాలో ఆ తొలి ఏడు రోజుల కాలం మనిషి లెక్కలకు అందనంత ఉన్నతం!

నాల్గవ దినాన సూర్య చంద్రులతో కాలాన్ని జత చేసిన, కాల నిర్మాత తన ఉనికిలోకి ప్రవేశించిన నిన్ను తాకి ఎంత పులకించినో కాలం సుప్రసే ఉదయించిన అ రాత్రిని వెలుగులతో నింపేసింది.. అంతరిక్షంలో దేవదూతల వెలుగు ఆకాశంలో నక్షత్రాల వెలుగు నాడు నిన్ను దరించిన వారి అంతరంగాల్లో ఆనందాల వెలుగు!

నాడే కాదు.. నాటి నుండి నేటి వరకు నువ్వు న్యాయాధిపతివై రాబోయే ఆ రేపటి వరకు ఎద వదలో నిత్యత్యపు వెలుగులను ప్రసరిస్తూనే ఉంటుంది.. కాలం నీ రాజ్యానికి మమ్మల్ని సిద్ధం చేస్తూ.. హృదయంలో నిండి ఉన్నాడే నోరు పలుకుతుందన్నావు, స్వామీ నీ రాజ్యము మా హృదయాలలో నిండునుగాక! రాజా నీ చిత్తము మా గుండెలలో సుస్థిరమైతే- మా చూపుల్లో స్నేహం మా తలపుల్లో సహనం మా చేతల్లో త్యాగం మా మాటల్లో న్యాయం మా ఉనికితో పునాది ప్రేమ! అప్పుడే, తండ్రి, నీ రాజ్యం ఇలలో ఆవిష్కారమవుతుంది అన్యాయం, అక్రమం నిష్ఠుమిస్తాయి.. కాలం.. క్షణక్షణం పులకించి నేలంతా.. శాంతి గుబాళిస్తుంది!! ఈ నవ వర్షంలో నీ రాజ్యము వచ్చును గాక!!

- రూప్య కె.వి.కుమారి
సెల్: 90108 23014

డిసెంబర్ 16న నిజామాబాద్లో ధాత్రి రాష్ట్రస్థాయి సాహితీ-సాంస్కృతిక సంస్థ ఎనిమిది మంది రచయితలకు సాహితీసేవా పురస్కారాలు అందజేశారు. వేదికపై పురస్కార గ్రహీతలతో మల్లవరపు విజయ, గిరిజా గాయత్రి, డా॥ త్రివేణి, చింతల గంగాదాసు, పదాల రామారావు, గంగాకిషన్, డా॥ రామమోహన్ రావు, గిరిపాటి మాధవరావు, అశ్వతి, మేక రామస్వామి, ఘనపురం దేవేందర్, జలాల్, శోభాదేవియూ.